

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/10/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8713208680
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8713208680.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fil'akovského a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobkyne: S. I., nar. 0X.XX.XXXX, bývajúcej vo L. B., v E. T. Č.. XX, právne zastúpenej JUDr. Ing. Marcelou Martinkovičovou, advokátkou so sídlom v Poprade, na ul. Okružnej č. 36, proti žalovaným: 1/ E. S. - E., s miestom podnikania v Y., na V.. T.. F. Č.. XX D. 2/ D. S., T. R. Y. L. Y. V. C.. C. Č.. XXXX/XX, právne zastúpeným: JUDr. Tiborom Bašistom, advokátom so sídlom v Y., na ul. Štefánikovej č. 8, o zaplatenie sumy 280.000 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 24.09.2018 č.k. 10C 11/2013-438 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyňi v rozsahu 100 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že strany sporu dňa 01.08.1993 založili Obchodné združenie so sídlom v Y. na základe zmluvy o združení. Združenie bolo uzavreté na dobu neurčitú. Strany sa dohodli na právach a povinnostiach, na orgánoch združenia, zastúpení, zodpovednosti a hospodárení združenia. V článku X. zmluvy bolo dojednané vystúpenie zo združenia, keď účastník môže zo združenia vystúpiť so súhlasom ostatných účastníkov, nie však v nevhodnej dobe a na ujmu ostatných účastníkov. Z vážnych dôvodov môže vystúpiť zo združenia kedykoľvek.

3. Podľa čl. XI. Zmluvy o združení, združenie okrem iného zaniká aj vystúpením účastníka.

4. Dodatkom k zmluve, podpísaným dňa 02.04.1997, sa zmenil názov združenia. Žalovaní v priebehu konania namietali pravosť svojich podpisov na zmluve o združení. Znaleckým posudkom bolo zistené, že podpisy žalovaných na zmluve o združení sú ich pravými, vlastnoručnými podpismi. Podpis žalobkyne na prvej verzii zmluvy o združení je pravdepodobne podpisom pravým. Znaleckým skúmaním druhej verzie zmluvy bolo zistené, že podpis žalobkyne, tak ako aj žalovaných, je jednoznačne pravým podpisom žalobkyne. Žalobkyňa ako členka združenia listom z 29.11.2012, ktorý doručila žalovanému v 1. rade dňa 03.12.2012 a žalovanej v 2. rade dňa 03.12.2012 oznámila, že dňa 19.12.2012 o 10.00 hod. príde do firmy a prevádzky v Y., aby sa oboznámila s hospodárením združenia a nahliadne do obchodnej a účtovnej evidencie. Alternatívne navrhla aj iný možný deň.

5. Dňa 20.12.2012 oznámila žalobkyňa žalovaným vystúpenie zo združenia k 31.12.2012. Žiadala vyplatiť svoj podiel do 31.01.2013 vo výške 280.000 eur a prepísať motorové vozidlo EČ: Y. XXX P. na svoje meno. Listina bola doručená žalovaným 21.12.2012. Žalobkyňa v oznámení o vystúpení zo združenia dôvod nekonkretizovala. V liste z 28.12.2012 žalovaní oznámili svoj nesúhlas s týmto postupom.

6. Žalobkyni bol priznaný počnúc dňom 26.10.2009 invalidný dôchodok, pretože bola uznaná za invalidnú pre pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou k momentu posúdenia zdravotného stavu posudkovým lekárom. Žalobkyňa predložila doklad, že od 15.10.2012 je práceneschopná. Žalovaní, ako rodičia žalobkyne, dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav žalobkyne namietali, keď uviedli, že nepriaznivý zdravotný stav má žalobkyňa od detstva a mala ho aj v čase vzniku združenia.

7. Podľa § 838 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý účastník môže zo združenia vystúpiť, nie však v nevhodnej dobe a na ujmu ostatných účastníkov združenia. Z vážnych dôvodov však môže zo združenia vystúpiť kedykoľvek, a to aj keď bola dohodnutá výpovedná lehota.

8. Prejav vystúpenia zo združenia žalobkyňa vykonala písomne, čo však nie je zákonná požiadavka na platnosť takéhoto úkonu. Písomné podanie si nevymienili účastníci združenia ani v Zmluve o združení. Žalobkyňa v žalobe tvrdila, že na vystúpenie zo združenia mala vážny dôvod, ktorý spočíval v nie dobrých vzťahoch členov združenia a v dlhodobom nepriaznivom zdravotnom stave žalobkyne. Zákon bližšie nedefinuje dôvody umožňujúce vystúpiť zo združenia bez uvedenia dôvodu, preto okolnosti je potrebné preukazovať individuálne. Uvedenie dôvodov nie je podmienkou platnosti jednostranného odstúpenia od zmluvy o združení. Na druhej strane ale vystupujúceho účastníka združenia, teda žalobkyňu, zaťažuje dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať existenciu vážneho dôvodu pre vystúpenie zo združenia, a to v čase prejavu, teda oznámenia o vystúpení zo združenia z 20.12.2012. V súlade s ustanovením § 838 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa preto predbežne skúmali vážne dôvody na strane žalobkyne, ktoré by odôvodňovali platné vystúpenie zo združenia. Pri ich preukázaní, nárok na výplatu podielu žalobkyne je daný čo do základu, nie čo do výšky, v opačnom prípade nie je nárok čo do základu dôvodný.

9. Žalobkyňa ako dôvod vystúpenia zo združenia tvrdila pretrvávajúce veľmi narušené vzťahy so žalovanými a bránenie podnikania žalovanými žalobkyni. Dôkazné bremeno na preukázanie týchto tvrdení bolo na strane žalobkyne. Žalobkyňa v žalobe ako dôkaz svojho tvrdenia uviedla list z 20.12.2012. Išlo o oznámenie o vystúpení zo združenia, ktoré tvrdeniam o narušených vzťahoch a o bránení v podnikaní nesvedčí. Z oznámenia nie sú zrejme žiadne okolnosti, ktoré by tento tvrdený dôvod na vystúpenie zo združenia potvrdzovali.

10. Vo veci sa skúmala aj existencia ďalšieho tvrdeného dôvodu o dlhodobom nepriaznivom zdravotnom stave žalobkyne. Ani na toto tvrdenie žalobkyňa neoznačila žiadne dôkazy. Rodičia žalobkyne - žalovaní, túto okolnosť namietali, keď žalovaná v 2. rade uviedla, že nepriaznivým zdravotným stavom trpí žalobkyňa od detstva. V spisovom materiáli sa nachádza rozhodnutie Sociálnej poisťovne Bratislava, podľa ktorého žalobkyňa je od 26.10.2009 poberateľkou invalidného dôchodku. Žalobkyňa mala nepriaznivý zdravotný stav najmenej od roku 2008, avšak aj napriek tomu bola členkou združenia, a pre tento dôvod zo združenia nevystúpila v čase, kedy sa jej zdravotný stav takto kvalifikoval aj lekárom odborníkom. Nebolo zistené, aby žalobkyňa prestala v tom čase riadne pôsobiť v združení a podieľať sa na jeho hospodárení. Nebolo taktiež zistené, že v roku 2012, kedy žalobkyňa mienila zo združenia vystúpiť, jej zdravotný stav sa natoľko zhoršil, že od roku 2008 - 2009 sa nemohla zúčastňovať na chode združenia. Krátkodobá práceneschopnosť preukázaná kópiou dokladu o dočasnej pracovnej neschopnosti nesvedčí bez ďalšieho o vážnom dôvode na vystúpenie zo združenia.

11. Žalobkyňou tvrdené „vážne dôvody“ podľa § 838 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka, ani každý samostatne a ani všetky spolu netvorí zákonom požadovanú intenzitu odôvodňujúcu bez uvedenia dôvodov žalobkyni skončiť svoje členstvo v združení.

12. Keďže žalobkyňa nepreukázala dôvody okamžitého skončenia členstva v združení, je možné spochybňovať platný jednostranný právny úkon voči žalovaným o vystúpení zo združenia. Nakoľko nebola preukázaná dôvodnosť takéhoto úkonu vo vzťahu k „vážnym dôvodom“, je potrebné takýto úkon považovať za nedôvodný a neplatný. Žalobkyňa sa preto nemôže úspešne domáhať vyplatenia finančnej sumy za jej podiel v združení, pretože jej členstvo nezaniklo. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie žalobu zamietol. Zamietol ďalšie návrhy žalobkyne na doplnenie dokazovania, pretože tieto mali preukazovať výšku finančného nároku žalobkyne. Ak žalobkyni nárok na finančné vyplatenie zo združenia nevznikol, pretože z tohto nevystúpila platne, bolo by nevhodné vykonávať takéto dôkazy.

13. Výrok o trovách odôvodnil ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a ods. 2 CSP.

14. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa. Navrhla rozsudok zrušiť a vec vrátiť na nové prejednanie a rozhodnutie. Alternatívne požadovala rozhodnutie zmeniť tak, aby žalobe žalobkyne bolo v plnom rozsahu vyhovené. Ako dôvod uviedla, že prvoinštančný súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. V odôvodnení rozhodnutia sa uvádza, že žalobkyňa môže vystúpiť bez uvedenia dôvodu alebo ak má vážny dôvod. V rozhodnutí nie je nikde zdôvodnené, prečo sa na žalobkyňu nevzťahuje vystúpenie zo združenia bez uvedenia dôvodu. Podľa § 838 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý účastník môže zo združenia vystúpiť, nie však v nevhodnej dobe a na ujmu ostatných účastníkov združenia. Z vážnych dôvodov však môže zo združenia vystúpiť kedykoľvek, a to aj keď bola dohodnutá výpovedná lehota. Vystúpenie zo združenia je upravené v § 838 ods. 1 OZ ako jednostranný právny úkon, ktorý môže urobiť ktorýkoľvek účastník združenia v ústnej forme, pretože zákon tu nepredpisuje písomnú formu. Právo vystúpiť zo združenia má každý účastník. V zmluve o združení nemožno zakotviť nezrušiteľné alebo časovo neobmedzené trvanie účastníctva v združení. Ustanovenie čl. X. Zmluvy o združení zo dňa 01.08.1993 je neplatné, pretože stanovuje podmienku na vystúpenie zo združenia súhlas ostatných účastníkov združenia. V oznámení o vystúpení zo združenia zo dňa 20.12.2012 žalobkyňa neuviedla dôvod vystúpenia, ktorý následne zdôvodnila priamo v podanej žalobe. Dôvody uvedené v žalobe žalobkyňa aj preukázala, a to najmä listom od žalovaných zo dňa 11.12.2012, ktorý preukazuje pretrvávajúce veľmi narušené osobné vzťahy so žalovanými. Kedy má účastník právo vystúpiť zo združenia však závisí od toho, či má na vystúpenie vážne dôvody, alebo nie. Nakoľko zákon nedefinuje čo sú vážne dôvody, je potrebné tieto dôvody skúmať individuálne od prípadu. Judikatúra ako aj komentáre ako príklad vážnych dôvodov na vystúpenie uvádzajú okrem iného aj zdravotný stav účastníka združenia. Žalobkyňa preukázala vážny dôvod na vystúpenie zo združenia, keďže jej zdravotný stav nedovoľoval vykonávať prácu, ktorá bola predmetom združenia a slúžila na splnenie účelu združenia. Svoju prácu nemohla vykonávať po dobu viac ako 6 mesiacov, čo bolo potvrdené nielen výpoveďou žalobkyne ale aj výpoveďou žalovaných, resp. listinným dôkazmi adresovanými zo strany žalovaných žalobkyňi, najmä listom zo dňa 28.12.2012. To, že žalobkyňa mala nepriaznivý zdravotný stav od detstva ešte neznamená, že jej zdravotný stav je nemenný a že žalobkyňa musí byť súčasťou združenia až do jeho zániku. Jej nepriaznivý zdravotný stav sa ešte zhoršil, čoho dôkazom je nemožnosť vykonávania práce, ktorú dovtedy aj so svojim nepriaznivým zdravotným stavom vykonávať mohla. Argumentácia o nepriaznivom zdravotnom stave neobstojí aj preto, lebo ak by jej to zdravotný stav nedovoľoval, nebola by sa stala členkou združenia a neuzatvorila by zmluvu o združení so žalovanými. Dôvod na vystúpenie zo združenia bol naplnený nielen z vážnych dôvodov, ale žalobkyňa mala právo vystúpiť zo združenia aj bez uvedenia dôvodu, pretože nevystúpila zo združenia v nevhodnú dobu a tiež nevystúpila zo združenia na ujmu ostatných účastníkov združenia. Podľa § 839 Občianskeho zákonníka, účastníkovi, ktorý vystúpil alebo bol vylúčený, sa veci vnesené do združenia vrátia. Podiel majetku podľa stavu v deň vystúpenia alebo vylúčenia sa mu vyplatí v peniazoch.

15. Odôvodnenie rozsudku nie je v súlade s § 220 ods. 2 CSP a z obsahu odôvodnenia nie je zrejmé, ako sa súd vypořiadal s námietkou platnosti vzniku združenia (vyjadrenie právneho zástupcu žalovaných zo dňa 28.10.2013), ako aj s námietkou platnosti zmluvy o združení, nakoľko boli predložené dve rôzne zmluvy o združení. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vypořiadat' so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery, čo však v rozsudku absentuje. Rozsudok je takto nepreskúmateľný aj čo do právneho posúdenia veci.

16. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

17. V danom prípade dôvodom vedúcim k zamietnutiu žaloby malo byť nepreukázanie existencie vážnych dôvodov umožňujúcim žalobkyňi podľa ustanovenia § 838 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka, kedykoľvek vystúpiť zo združenia. Uvedené konštatovanie ale nemá oporu vo vykonanom dokazovaní.

18. Aj keď v zmluve o združení sa spravidla ráta s dlhšie trvajúcou existenciou združenia účastníkov za účelom dosiahnutia dohodnutého účelu, nemožno v nej však zakotviť nezrušiteľné alebo časovo neobmedzené trvanie účastníctva v združení. Preto v ustanovení § 838 ods. 1 Občianskeho zákonníka je zakotvené právo každého účastníka zo združenia vystúpiť. Kedy má účastník právo vystúpiť zo združenia však závisí od toho, či má na vystúpenie vážne dôvody alebo nie. Ak nemá vážne dôvody na vystúpenie, môže síce zo združenia vystúpiť, ale nie v nevhodnej dobe a na ujmu ostatných účastníkov združenia. Ak má účastník vážne dôvody na vystúpenie, môže zo združenia vystúpiť kedykoľvek, a to aj keď bola dohodnutá výpovedná lehota. Občiansky zákonník síce pojem „vážne dôvody“ bližšie nedefinuje, avšak medzi takéto dôvody je možno nepochybné zaradiť i nepriaznivý zdravotný stav účastníka, či veľmi narušené vzťahy medzi účastníkmi združenia.

19. Pokiaľ ide o vzťahy medzi účastníkmi združenia, vo veci sa opomenul akýmkoľvek spôsobom vyhodnotiť právne významný dôkaz potvrdzujúci tvrdenia žalobkyne o zlých vzťahoch medzi ňou a žalovanými. Ide o výsluch svedkyne S. D., ktorá vypovedala na pojednávaní konanom dňa 06.06.2016. S. D. je dcérou žalovaných a sestrou žalobkyne. Podľa svedkyne problém nastal, keď si otec pýtal od sestry auto, lebo svoje mal pokazené a sestra mu auto nechcela dať, hoci papiere od auta zostali u otca, keď mu ho predtým požičala. Potom, čo otec nedal sestre papiere od auta, sestra zobrala hlavný počítač s celou účtovnou evidenciou k sebe domov do Tatier a následne otec bol za ňou pre počítač. Predtým sestra chcela ísť mame skontrolovať pokladňu, ale mama ju upozornila, nech to nerobí, lebo sú tam zákazníci a odstrčila ju. Na to sestra dala mame facku a začala ju biť päšťou po hlave. Následne bola sestrou udaná na políciu s tým, že ju bili. Potom si otec bol pre počítač u sestry a vrátil jej papiere od auta. Dal si podmienku, že sestra sa môže vrátiť do práce, ale len vtedy, ak tam bude s ňou, aby neodnášala veci. Do práce sa už normálne nevrátila, hoci sa o to pokúšala, ale chcela tam byť sama, resp. prišla s nejakou ženou, ktorú otcovi predstavila ako lekárku. Podľa svedkyne jej sestra odišla zo združenia v roku 2012.

20. Vychádzajúc z uvedeného žalobkyňa sa už dlhodobo od roku 2012 nezúčastňuje na činnosti združenia v dôsledku veľmi narušených až nepriateľských vzťahov medzi členmi združenia, ktoré dokonca viedli k fyzickej potýčke medzi účastníkmi združenia.

21. Rovnako ani zdravotný stav neumožňoval žalobkyňi plniť si svoje povinnosti v rámci činnosti združenia. Žalobkyňi na základe rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 12.03.2010 bol od 26.10.2009 priznaný invalidný dôchodok a to preto, lebo bola uznaná za invalidnú pre pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav a pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bol posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Poprad s výsledkom uvedeným v lekárskej správe z 18.02.2010. Len zo skutočnosti, že žalobkyňa mala nepriaznivý zdravotný stav, najmenej od roku 2008, a napriek tomu ako členka združenia pre tento dôvod zo združenia nevystúpila v čase, kedy sa jej zdravotný stav takto kvalifikoval aj lekárom odborníkom, nemožno vyvodiť, že u žalobkyne nedošlo v roku 2012 k takému zhoršeniu zdravotného stavu, že sa na chode združenia zúčastňovať nemohla. Dôkazom, potvrdzujúcim zhoršenie zdravotného stavu, je práceneschopnosť žalobkyne trvajúca od 15.10.2012. Podľa oznámenia Sociálnej poisťovne, pobočka Poprad zo dňa 08.01.2013 (č.l. 7 spisu) v prípade pracovnej neschopnosti žalobkyne so začiatkom od 15.10.2012 uplynie podporné obdobie dňom 02.03.2013 a týmto dňom žalobkyňi zanikne nárok na nemocenské. Niekoľko mesiacov trvajúca práceneschopnosť žalobkyne aj s prihliadnutím na jej 50 % -ný pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, vedúci k priznaniu invalidného dôchodku, svedčí o zhoršení jej zdravotného stavu, neumožňujúceho žalobkyňi zúčastňovať sa na chode združenia.

22. Napriek uvedenému konštatovaniu nebolo možné napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe žalobkyne vyhovieť. Jednostranný právny úkon žalobkyne, ktorým prejavila svoju vôľu vystúpiť zo združenia, bol vyhodnotený ako neplatný, nespôsobilý vznik nároku na finančné vyplatenie zo združenia, a preto sa prvoinštančný súd výškou tohto nároku uplatneného žalobkyňou vôbec nezaoberal a zamietol ďalšie návrhy žalobkyne na doplnenie dokazovania v tomto smere.

23. Keďže súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy a doplnenie dokazovania odvolacím súdom účelne nie je, odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 389 ods. 1 písm. c/ CSP rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

24. Po vrátení veci bude potrebné vykonať dokazovanie zamerané na zistenie výšky žalobou uplatneného finančného nároku a následne vo veci opätovne rozhodnúť. Zároveň v súvislosti s novým rozhodovaním bude úlohou súdu prvej inštancie zaujať stanovisko k existencii dvoch verzií Zmluvy o združení zo dňa 01.08.1993 a závery z toho vyplývajúce náležitým spôsobom odôvodniť tak, aby odôvodnenie rozhodnutia spĺňalo náležitosti vyplývajúce z ustanovenia § 220 ods. 2 CSP.

25. Prvoinštančný súd, ktorý je viazaný názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), v novom rozhodnutí rozhodne o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

26. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).